

18.05.23 5-А (2гр.), 5-Б (1гр.) Укр.мова Вч.: Харенко Ю.А.

Вісімнадцяте травня Класна робота

Повторення вивченого з розділу «Фразеологія»

- визначати роль та види фразеологізмів в українській мові;
- пояснювати значення фразеологізмів та їх походження;
- користуватися фразеологічним словником;
- правильно вживати фразеологізми у мовленні;
- пояснювати синтаксичні та стилістичні функції фразеологічних зворотів;
- збагатити свій словниковий запас фразеологізмами

Фразеологія – це

розділ мовознавчої науки, що вивчає фразеологізми

Фразеологізми – це

стійкі сполучення слів, що складаються з двох або більше компонентів і характеризуються відтворюваністю, цілісністю значення, стійкістю лексичного складу та будови

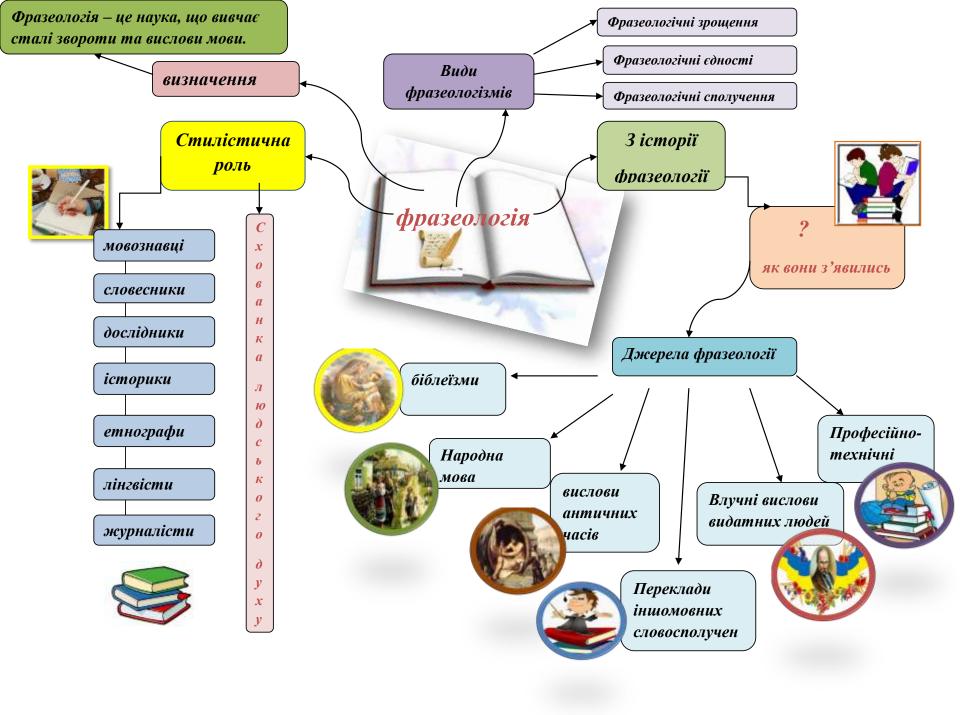

Ознаки фразеологізмів:

- 1. В їх складі не можна заміняти слова за своїм бажанням.
- 2. Слова втрачають свою смислову самостійність. Сполучення слів має одне лексичне значення.
- 3. Не складаються в процесі мовлення, а, як і слова, використовуються готовими, потребують запам'ятовування.

Знайдіть і запишіть фразеологізми, що означають:

Запам'ятати –

Дрімати –

Мовчати –

Холодно –

Ледарювати –

Слова для довідки: клацати зубами; бити байдики; клювати носом; зарубати на носі; ні пари з уст; намотати на вус; проковтнути язика; сидіти, склавши руки.

УСНО!

У фразеологічні одиниці вставте пропущені слова *(користуйтесь довідкою)*.
Поясніть значення фразеологізмів.

Ламати ...; не по ...; язик до ... доведе; пропав, як швед під ...; ... на ... не попада ϵ .

Довідка: зуб, голова, Київ, Полтава.

Джерела української фразеології	
3 народних джерел	3 голови до п'ят, водити за носа, теревені правити
З професійно-технічних	3 іншої опери (спів); на ловця і звір біжить
висловів	(мисливство); де тонко, там і рветься (кравецтво); спускати на гальмах (транспорт)

небесна

сльози

риби рак

(Г.Ібсен)

(з франц.)

Співати Лазаря, Хома невірний, терновий вінок, манна

Прокрустове ложе, Юдині срібники, крокодилячі

Любиш кататися — люби й саночки возити; лінивому

Послухали Лисичку і Щуку кинули у річку (Л. Глібов).

Бути чи не бути; Ромео і Джульєтта (У.Шекспір).

Пропаща сила (Панас Мирни). Любовний трикутник

Дивитись крізь пальці (з нім.), се ля'ві (таке життя) -

все ніколи; курям на сміх; чи так, чи інак, а буде з

3 релігійних висловів (Біблія)

Вислови античних часів

Прислів'я й приказки (УНТ)

Крилаті вислови видатних

осіб, філософів, учених, політичних діячів,

письменників

Переклади іншомовних

фразеологізмів

Групова робота

Заповніть картки, з'ясовуючи джерело походження фразеологізмів.

Біблійні вислови	I варіант
Антична література та	I варіант
міфологія	
Крилаті вислови видатних	II варіант
осіб	
3 професійно-технічних	II варіант
висловів	
3 народних джерел	III варіант

Довідка: терновий вінок; око за око; ахіллесова п'ята; крокодилячі сльози; з іншої опери; дати задній хід; теревені правити; прийшов, побачив, переміг; учітеся, брати мої, думайте, читайте...; одного поля ягода.

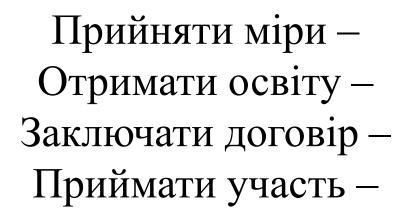

Гра: "Граматичне доміно"

Фразеологізми можуть мати

Фразеологічні синоніми – це

фразеологізми, що фразеологізми, що позначають той же предмет або явище дійсності, виражають те саме поняття, але увиразнюють та відтіняють його різні сторони.

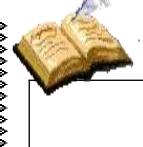
<u>Фразеологічні антоніми</u> – це фразеологічні одиниці з протилежними значеннями.

Фразеологічні синоніми об'єднуються в синонімічні ряди. Види фразеологічної антонімії:

<u>власне</u> фразеологічну, коли у ролі антонімів виступають

фразеологізми

внутрішню, коли один із фразеологізмів є антонімом до якогось із компонентів (слова) іншого фразеологізму

Доберіть синонімічні фразеологізми.

- 1. Кури не клюють –
- 2. Брати ноги на плечі –
- 3. Сидіти, склавши руки –

Можливі варіанти відповіді:

- •Хоч греблю гати, хоч лопатами вигрібай, як оселедців у бочці...
- •П'ятами накивати; намазати п'яти салом, дати драла, землі під ногами не чути…
- •Байдики бити, на боці лежати, плювати в стелю, ні за холодну воду не братися, палець о палець не вдарити...

Доберіть антонімічні фразеологізми.

- 1. Як кіт наплакав –
- 2. Зуби скалити –
- 3. Розпустити язика –

<u>Можливі варіанти відповіді:</u>

- •Хоч греблю гати.
- •Слізьми вмиватися, сміятися на кутні.
- •Тримати язика, ні пари з вуст.

Записати, що означає даний фразеологізм.

- Скалити зуби.
- Пекти раки.
- Нім пари з уст.
- Байдики бити.
- П'яте колесо до воза.
- Накивати п'ятами.
- Баламутити голову.
- Лити сльози.
- Молоко під вусами не обсохло.
- Брати верх.

Перевірка!

Записати, що означає даний фразеологізм.

- Скалити зуби. Сміятись
- Пекти раки. **Червоніти**
- Нім пари з уст. Мовчати
- Байдики бити. **Ледарювати**
- П'яте колесо до воза. Зайвий
- Накивати п'ятами.

 Втікати
- Баламутити голову. Морочити
- Лити сльози. Плакати
- Молоко під вусами не обсохло Молодий
- Брати верх. Перемагати

Записати речення, додаючи замість крапок фразеологізми.

- Місто він знає як ...
- Нові будинки ростуть як ...
- Після ранкової зарядки сон як ...
- Село було видно як ...
- Що йому не кажи, йому все як...

Перевірка!

Записати речення, додаючи замість крапок фразеологізми.

- Місто він знає як свої п'ять пальців.
- Нові будинки ростуть як гриби після дощу.
- Після ранкової зарядки сон як рукою зняло.
- Село було видно як на долоні.
- Що йому не кажи, йому все як...

об стіну горохом.

Домашнє завдання: Запишіть по три фразеологізми джерелом якого є

- -усна народна творчість,
- -професійно-виробнича діяльність,
- -Біблія.